

2 ¹ Het was na deze gebeurtenissen dat David Hasjem raadpleegde en vroeg: „Zal ik optrekken naar één van de steden van Jehoeda?” En Hasjem antwoordde hem: „Trek op.” Hierop vroeg David: „Waarheen zal ik optrekken?” En Hij antwoordde: „Naar Chevron.” ² En zo trok David daarheen en ook zijn twee vrouwen Achinoam uit Jizreël en Avigajil, de [voormalige] vrouw van Naval uit Karmel. ³ David nam de mannen mee, die bij hem waren, ieder met zijn huisgezin, en zij vestigden zich in de steden van Chevron. ⁴ De mensen van Jehoeda kwamen en zalfden daar David tot koning over het Huis van Jehoeda. Men vertelde nu aan David dat de mensen van Javeesj-Gilad Sjaael hadden begraven. ⁵ Daarop stuurde David afgezanten naar de mensen van Javeesj-Gilad om hen te zeggen: „Wees gezegend voor Hasjem, dat jullie liefdevol gehandeld hebben met jullie heer, met Sjaael, en hem begraven hebben. ⁶ Moge Hasjem nu jullie ook met liefde en trouw bejegenen en ik zal jullie ook met vriendschap belonen, omdat jullie dit gedaan hebben. ⁷ En nu, wees sterk en dapper, want jullie heer Sjaael is dood en het Huis Jehoeda heeft mij tot koning over hen gezalfd.”

⁸ Avner, de zoon van Neer, de opperbevelhebber van het leger van Sjaael, nam Iesj Bosjet, de zoon van Sjaael, en bracht hem naar Machanajim ⁹ en had hem tot koning uitgeroepen over Gilad, over de Asjoerieten, over Efrajim en over Benjamin en over heel Israël. ¹⁰ Iesj Bosjet, Sjaoels zoon, was veertig jaar toen hij koning was over Israël en hij regeerde twee jaar, maar het Huis Jehoeda stond achter David. ¹¹ David was zeven jaar en zes maanden koning in Chevron over het Huis Jehoeda.

¹² Avner, de zoon van Neer, trok op met Iesj Bosjet, de zoon van Sjaael, vanuit Machanajim naar Givon. ¹³ Ook Joav, de zoon van Tseroeja trok met Davids manschappen op en zij troffen elkaar bij de waterplas van Givon, ieder aan een kant van de plas. ¹⁴ Toen stelde Avner aan Joav voor: „Laten de jongemannen opstaan en voor ons een tweegevecht houden,” waarop Joav antwoordde: „Laten zij opstaan.”

¹⁵ En dus stonden zij op, en een vastgesteld aantal stak [de plas] over: twaalf voor Benjamin en Iesj Bosjet, de zoon van Sjaael, en twaalf van Davids mannen. ¹⁶ Nu greep iedere man het hoofd van zijn tegenstander en stak zijn zwaard in de zij van zijn tegenstander, zodat zij samen vielen. Men noemde die plaats Chelkat Hatsoeriem, hetgeen in Givon is. ¹⁷ Die dag ontwikkelde zich een zeer felle strijd en Avner werd met de mannen van Israël verslagen door de soldaten van David.

¹⁸ De drie zonen van Tseroeja waren daarbij aanwezig: Joav, Avisjai en Asaheel. Asaheel was zo lichtvoetig als een gazelle in het veld.

¹⁹ Asaheel achtervolgde Avner en week niet af van zijn achtervolging van Avner, noch naar rechts, noch links. ²⁰ Avner draaide zich om en riep: „Ben jij dat, Asaheel?” En hij antwoordde: „Dat ben ik.”

²¹ Waarop Avner riep: „Wend je naar rechts of naar links en grijp één van de jongemannen en neem hem zijn wapens af.” Maar Asaheel weigerde de achtervolging op te geven. ²² Daarom zei Avner nogmaals tegen Asaheel: „Laat me met rust! Waarom zou ik jou neerslaan? Hoe zou ik dan je broer nog onder ogen kunnen komen!” ²³ Maar Asaheel wilde hem niet met rust laten en Avner trof hem daarop met de achterkant van zijn speer onder zijn vijfde [rib] en de speer kwam

er bij zijn rug weer uit en hij viel daar neer en stierf ter plekke. En ieder die op de plek kwam waar Asaheel was gevallen en gestorven, bleef [geschrokken] staan. ²⁴ Nu zetten Joav en Avisjai de achtervolging van Avner in en de zon ging onder toen zij aankwamen bij de heuvel van Amma, die bij Giach is, aan de weg naar de woestijn van Givon. ²⁵ De Binjaminiten verzamelden zich nu achter Avner en sloten zich tot één groep aaneen en zij stonden op de top van heuvel. ²⁶ Nu riep Avner naar Joav en zei: „Moet het zwaard dan altijd verderf blijven zaaien? Wist u niet dit leidt tot een bitter eind? Wanneer zeg u tegen uw mannen dat zij moeten terugkeren naar hun broeders?” ²⁷ Joav antwoordde: „Zowaar G-d leeft, wanneer u vanmorgen niets gezegd had, dan zouden mijn mannen hun broeders hebben laten gaan.” ²⁸ Hierop blies Joav op de sjofar en heel het volk hield stil en achtervolgde Israëel niet langer en zij vochten niet meer. ²⁹ Avner en zijn mannen reisden die hele nacht door de Arava; ze staken de Jordaan over, doorkruisten heel Bitron en kwamen aan in Machanajim. ³⁰ En Joav trok zich terug van de achtervolging van Avner en verzamelde heel het volk. Van al de soldaten van David ontbraken er negentien man, behalve Asaheel. ³¹ Maar Davids mannen hadden van de mannen van Benjamin en van Avner 360 man gedood. ³² Ze namen Asaheel mee en begroeven hem in het graf van zijn vader, dat in Betlehem was en Joav en zijn mannen liepen de hele nacht door, totdat zij bij het aanbreken van de dag in Chevron aankwamen.

1. Het was na deze gebeurtenissen – Nadat David gehoord had dat Sjael was gestorven, haastte hij zich niet om naar Erets Jisraël terug te gaan, zonder eerst Hasjem daarover te raadplegen, want hij was veel nederiger dan Sjael. David volgde de geboden van Hasjem op, terwijl Sjael ze in de wind sloeg en deed wat hijzelf dacht dat goed was. Maar David vertrouwde niet op zijn eigen oordeel, maar raadpleegde eerst Hasjem. En het is mogelijk dat David zich haastte om terug te gaan, voordat Achiesj zou terugkeren van de strijd, om te voorkomen dat die, wanneer hij zou horen van de dood van Sjael, David zou proberen te verhinderen terug te gaan, door erop aan te dringen dat David een niet-aanvalsverdrag met hem zou sluiten (*Abarbanel*). *Malbiem* merkt op dat David niet zeker was of hij Sjael al moest opvolgen, omdat misschien eerst Iesj Bosjet zijn vader zou opvolgen.

2. En ook zijn twee vrouwen – Om te laten zien dat hij volkomen vertrouwen had in G-ds woord, want als hij daaraan getwijfeld had, zou hij zijn vrouwen niet in gevaar hebben gebracht (*Malbiem*).

3. De steden van Chevron – De plaatsen rondom en dichtbij Chevron [Hebron] gelegen (*Metsoedat David*). David vestigde zijn mannen niet rondom zich in de stad Chevron zelf, om zich te beschermen, maar liet hen in de plaatsen daarbuiten wonen, omdat hij volledig op Hasjem vertrouwde (*Malbiem*).

4. En zalfden daar David – En hoewel David al tot koning gezalfd was door Sjmoeël, zalfden zij hem nu weer, nu zij hem als koning over zich accepteerden (*Radak*). Want een leider wordt niet over een volk aangesteld zonder hun instemming (*Me'am Lo'eez*).

David begon zijn regering in Jehoeda. Dit symboliseerde dat wanneer zijn koninkrijk zou worden verdeeld (na de dood van Sjlomo), de stam Jehoeda onder het Huis van David zou blijven. En dat de mensen van Jehoeda hem tot koning zalfden was een teken dat zij hem als koning hadden geaccepteerd en de zalving door Sjmoeël was een teken dat Hasjem David als koning had geaccepteerd (*Abarbanel*).

Men vertelde dat de mensen van Javeesj Gilad – Of: men vertelde over de mensen van Javeesj Gilad, die Sjael begraven hadden (*Radak*).

6. Ik zal jullie ook met vriendschap belonen – Ik zal u belonen overeenkomstig de door jullie betoonde liefde voor Sjael (*Radak*).

Hier wordt David geprezen. Hij gedroeg zich niet als andere koningen die, wanneer zij de troon bestijgen, onmiddellijk de nakomelingen van de vorige koning vermoorden, zodat er niemand overblijft die rechten kan doen gelden op de troon. In tegendeel, het eerste wat David deed was zijn waardering uitspreken voor de mensen van Javeesj Gilad, dat zij Sjael en zijn zonen geëerd hadden, door hen een behoorlijke begrafenis te geven. Want met het weghalen van de lichamen van de muren

van Beit Sje'aan hadden zij hun eigen leven in gevaar gebracht, en David verzekerde hen nu dat G-d hen daarvoor op gelijke wijze zou belonen (*Me'am Lo'eez*).

7. Wees sterk en dapper – Voor de strijd (*Metsoedat David*).

Want jullie heer Sjaael is dood – Hij die voor jullie streed en jullie aanvoerde (*Metsoedat David*). Maar nu moeten jullie jezelf verdedigen tegen jullie vijanden. Echter, geef de moed niet op, want het Huis Jehoeda heeft mij tot koning gezalfd en nu zal ik jullie beschermen (*Metsoedat David*).

8. Nam Iesj Bosjet – In Divrei Hajamiem (Kronieken) I, 8:33 wordt hij Esjba'al genoemd, van wie *Metsoedat David* daar zegt dat dit Iesj Bosjet is. Hij werd volgens *Me'am Lo'eez* zo genoemd omdat hij de afgodsbeelden van de afgod Ba'al in het vuur (*eesj*) gegooid had. En hij werd Iesj Bosjet genoemd omdat het een schande was om de Ba'al te dienen en *bosjet* betekent 'schande'.

[Hoewel Avner wist dat Sjmoeël David tot koning gezalfd had, probeerde hij het koningschap zo lang mogelijk binnen het huis van Sjaael te houden. Hiertoe verklaarde hij een vers uit Bereisjiet (35:11) waar Hasjem Ja'akov zegent en tegen hem zegt: „Er zullen koningen uit jou voortkomen.” Welnu, al zijn zonen waren al geboren, behalve Benjamin (*Rasji*). [Dus de zegening sloeg op Benjamin en „koningen” betekent minstens twee, Sjaael en Iesj Bosjet. En dit was niet in strijd met de zalving door Sjmoeël, want ook hij had David niet tot koning gekroond tijdens het leven van Sjaael, en Avner meende daarom dat David pas na de dood van Iesj Bosjet koning zou worden over heel Israël (zie *Bereisjiet Rabba* 82:4).]

En bracht hem naar Machanajim – Hij wilde hem eerst laten regeren aan de andere kant van de Jordaan en daarom bracht hij hem naar Machanajim, want dat was gelegen op de grens van twee stammen, de helft ervan lag op het gebied van Gad [zie *Jehosjoea* 13:26] en de andere helft lag op het gebied van Menasje [id. vs. 30]. En hij meende dat als Iesj Bosjet eenmaal aan de andere kant van de Jordaan een sterke koning zou zijn, hij ook ten westen van de Jordaan als koning geaccepteerd zou worden (*Radak*).

9. En hij had hem tot koning van Gilad uitgeroepen – Want daar had men meer sympathie voor Sjaoels familie dan voor David en dus steunde men daar Iesj Bosjet.

Van de Asjoerieten – De leden van de stam Asjer (*Radak*).

En van de Asjoerieten, van Efrajim en van Benjamin en over heel Israël – Dit gebeurde nadat hij terug kwam in Machanajim, van de strijd tussen de jongemannen. Toen nam hij Iesj Bosjet mee naar al de hier genoemde plaatsen, totdat zij terugkeerden naar het gebied van Benjamin, totdat hij regeerde over heel Israël, behalve over Jehoeda (*Radak*). D.w.z. in het begin regeerde hij alleen over de hier genoemde plaatsen, die hij stuk voor stuk achter elkaar veroverde, totdat hij regeerde, enz... (*Metsoedat David*).

10. Over Israël – D.w.z. over heel Israël [behalve Jehoeda] regeerde hij twee jaar, maar de vijf en een half jaar daarvóór regeerde hij alleen over de bovengenoemde steden en over nog een paar plaatsen en al de jaren van zijn regering waren gelijk aan het aantal jaren dat David vanuit Chevron regeerde [over Jehoeda] (*Metsoedat David*).

Ralbag kan niet accepteren dat Avner Iesj Bosjet pas 5½ jaar na de dood van Sjaael tot koning gekroond had, want dan zou hij het koningschap al die tijd hebben opengelaten voor David, wat hij niet wilde. En het lijkt ook onwaarschijnlijk dat als hij Iesj Bosjet onmiddellijk na de dood van Sjaael tot koning had gekroond, en Iesj Bosjet maar twee jaar lang geregeerd had over Israël, David 5½ jaar gewacht zou hebben om over heel Israël te regeren. Echter, Iesj Bosjet werd onmiddellijk na de dood door Avner tot koning gekroond en de betekenis van de vermelding dat Iesj Bosjet twee jaar geregeerd had, is dat hij die eerste twee jaar regeerde in een vredige coëxistentie met David, omdat David zich hield aan de eed die hij Sjaael gezworen had, dat hij zijn nakomelingen niet zou doden. En na twee jaar, begon Avner de oorlog tegen David, die zijn dood tot gevolg zou hebben, zoals we in het hier volgende lezen. *Abarbanel* vult aan dat na Avners dood de positie van Iesj Bosjet aanzienlijk verzwakt was en hij niet meer als koning erkend werd, maar als prins of regent.

12. Van Machanajim naar Givon – Dit vond plaats nadat Iesj Bosjet in Machanajim gekroond was, voordat zij weer de Jordaan overstaken en terugkeerden naar Givon, dat in Benjamin lag en Joav en de mannen van David gingen hem daar tegemoet. Kennelijk was het de bedoeling van Joav om met hen oorlog te voeren, maar toen hij zag dat zij met zo velen waren, hield hij zich daarvan terug, totdat Avner hem uitdaagde en voorstelde om het een aantal jonge mannen samen te laten uitvechten (*Radak*). Volgens *Ralbag* (zie commentaar vers 10) gebeurde dit twee jaar na de dood van Sjaael.

13. De waterplas van Givon – Givon is het hedendaagse El-Jib, ongeveer 10 km ten noord-westen van Jeruzalem. Opravingen hebben daar de circelvormige „waterplas” van Givon gevonden, een kunstmatig gebouwde grote vijver met een doorsnede van ruim 11 meter en 10 meter diep. Hij wordt ook genoemd in Jeremiahoe 41:12.

14. Laten zij een tweegevecht houden – [Lett.: Laten zij voor ons wat spelen.] Om in een spel elkaar met het zwaard uit te dagen [maar er vloeide bloed] en onze Geleerden verklaren: omdat Avner met het bloed van de jongemannen „gespeeld” had, zou hij door het zwaard gedood worden (*Radak*). Laat hen „oorlogje spelen” om te zien wie van hen het meest bedreven is in de oorlogvoering (*Metsoedat David*).

Volgens *Me'am Lo'eez* begon de macht van Iesj Bosjet na twee jaar reeds te tanen (dus volgens *Me'am Lo'eez* vond het hier genoemde gevecht na twee jaar na Sjaoels dood plaats, overeenkomstig de suggestie van *Ralbag*), en hoopte hij met het vertoon van overmacht over Joav de moraal van zijn mensen en zo de heerschappij van Iesj Bosjet te versterken.

15. Twaalf voor Benjamin en Iesj Bosjet – Het zou voldoende geweest zijn als er alleen gestaan had „twaalf voor Iesj Bosjet,” zoals er ook staat „twaalf van Davids mannen,” echter de Schrift komt ons vertellen dat de mannen van de stam Benjamin Iesj Bosjet steunden (*Radak*).

Stak [de plas] over – Want zij stonden aan weerszijde van de plas (*Metsoedat David*). De mannen van Avner staken de plas over naar de mannen van Jehoeda, want zij waren de twist begonnen (*Malbiem*).

Twaalf voor Iesj Bosejet – Een man voor elke stam, want Iesj Bosjet regeerde over de twaalf stammen en iedere man vertegenwoordigde dus een stam. En Joav was daarom verplicht ook twaalf man daar tegenover te stellen (*Malbiem*). In feite was hij koning over elf stammen, maar Avner meende dat David ten onrechte regeerde over Jehoeda en dat dit ook onder het koningschap van Iesj Bosjet viel (*Me'am Lo'eez*).

Voor Benjamin – Voor de stam Benjamin, de mannen van Iesj Bosjet (*Metsoedat David*).

16. Zodat zij samen vielen – Ieder doodde zijn tegenstander (*Radak*).

Chelkat Hatsoeriem – lett.: „Het terrein van hen die werden verslagen door het scherp van het zwaard.” *Tsoeriem* duidt op zwaarden, zoals er geschreven staat in *Tehilliem* 89:44: „Ook wendde U het scherp van het zwaard [tsoer] af” (*Rasji*). [Een *tsoer* is een rots of scherpe steen, die wel gebruikt werd om de zwaarden mee te scherpen.]

De zwaardvechters waren allen zo sterk dat zij elkaar niet konden overwinnen, zodat zij tenslotte elkaar doodden (*Radak*).

17. Ontwikkelde zich een felle strijd – Hoewel de dag was begonnen met een beperkt aantal soldaten die als een „spel” met elkaar streden, eindigde hij ermee dat iedereen bij de strijd betrokken werd (*Metsoedat David*).

18. Tsroeja – Dit was de zuster van David (zie *Divrei Hajamim* I, 2:16).

Asaheel was zo lichtvoetig als een gazelle – Hij vertrouwde op zijn snelheid toen hij Avner achterna ging, iets wat de anderen niet durfden. Hij vergat echter dat „de overwinning niet altijd voor de snelste is” (*Kohellet* 9:11) (*Radak*).

19. Hij week niet af – Hij bleef Avner achtervolgen en liet niet af (*Metsoedat David*).

21. Wend je naar rechts of naar links – Draai je om en laat mij met rust, want als je me blijft achtervolgen, moet ik je doden [want men moet een *rodeef* – iemand die een ander achtervolgt om hem te doden – doden, voordat hij zijn achtervolging kan voltooiën]. Kies daarom één van de jongemannen uit om mee te vechten. Maar Asaheel dacht dat als hij Avner, die de opperbevelhebber van Iesj Bosjets leger was, kon doden, David Iesj Bosjet met gemak kon overwinnen en dan was heel het koninkrijk voor David (*Ralbag*).

En wanneer je je schaamt om de achtervolging van mij op te geven, want dat geldt als een schande, wend je dan naar links of naar rechts en doe alsof je één van de jongemannen hebt achtervolgd. Grijp zijn wapens en iedereen zal denken dat je hem achtervolgd en gegrepen hebt (*Metsoedat David*). *Radak* geeft een totaal andere verklaring: Avner bedoelde: ga terug en neem één van je vrienden mee als escorte, en als je hem niet vertrouwt, neem dan zijn wapens af.

Wapens – Heb.: *Chalitsa* – Lett.: wapenuitrusting. *Radak* vertaalt het met ‘wapens.’

22. Waarom zou ik je neerslaan – En je doden (*Metsoedat David*).

Hoe zou ik je broer onder ogen kunnen komen – [Lett.: Hoe kan ik mijn hoofd nog omhoog houden.] Onze vertaling volgt die van *Radak*.

23. Met de achterkant van zijn speer – Sommige speren zijn van achteren scherp en met ijzer overtrokken, om ze in de grond te kunnen steken, zoals bij Sjaoel, wiens lans in de grond naast hem stond (zie *Sjmoeël* I, 26:7), en soms steekt men met die achterkant, want naar een achtervolger keert men zich niet om, om hem met de scherpe punt van de lans te raken. En zo deed Avner, hij stak Asaheel [die daar niet op verdacht was] met de achterkant van zijn lans (*Radak*). Sommigen zeggen dat het niet Avners bedoeling was om Asaheel te doden, maar dat hij hem alleen maar wilde afschrikken, en dat hij hem daarom met de achterkant van zijn speer stootte, maar omdat hij niet omkeek raakte hij hem in zijn hart (*Me'am Lo'eez*).

Onder zijn vijfde [rib] – De plaats waar de lever en de galblaas zich bevinden (*Sanhedrin* 49a). *Targoem Jonatan* vertaalt: in de zij van zijn heup (*Rasji*). Op de plaats van het hart (*Metsoedat David*).

En hij stierf ter plekke – D.w.z., hij stierf onmiddellijk (*Rasji*).

Bleef staan – Toen de mannen van David hoorden dat Asaheel gedood was, zetten zij de achtervolging van Avner in, maar toen ze op de plek kwamen, waar Asaheel gevallen was, bleven zij staan en rouwden. Maar Joav en Avisjai bleven niet staan, maar achtervolgden Avner (*Radak*).

Giach – De naam van een plaats (*Radak*).

25. De Binjamieten verzamelden zich – Toen zij zagen dat Avner achtervolgd werd, verzamelden zij zich rondom Avner en ook zij die reeds voor hem uit waren gegaan, gingen nu tussen Avner en Joav staan, zodat zij een gesloten eenheid vormden (*Radak*).

Achter Avner – Om hem te beschermen tegen Joav en Avisjai (*Metsoedat David*).

26. Moet het zwaard dan altijd verderven – Zal uw zwaard dan altijd blijven doden? (*Radak*). [Moet deze oorlog zich dan eindeloos voortslaan.] *Metsoedat David* interpreteert: „Moeten onze zwaarden dan altijd met elkaar blijven strijden en elkaar doden?”

Wist u niet dat dit leidt tot een bitter eind – Hier voorspelde hij zijn eigen bittere einde (*Me'am Lo'eez*).

27. Wanneer u niets gezegd had – Wanneer u vanmorgen gesproken had zoals u nu sprak. Het kan ook geïnterpreteerd worden overeenkomstige zijn gewone betekenis: als u vanmorgen niet gezegd had: „Laten de jongemannen opstaan en het duel uitvechten” (hierboven, vs. 14) (*Rasji*).

28. Hierop blies Joav op de sjofar – Nadat hij zag dat al de mannen van Avner zich om hem heen geschaard hadden en dat hij hen niet kon overwinnen, blies hij op de hoorn om zijn mannen te verzamelen voor de aftocht, opdat zij zouden stoppen met de achtervolging van Avner (*Radak*).

29. Avner en zijn mannen reisden de hele nacht door – Want hij vreesde dat Joav wellicht zijn broer zou willen wreken en hem alsnog zou aanvallen (*Abarbanel*).

Arava – De Jordaanvallei.

Bitron – De naam van een gebied (*Rasji*). Een gebied aan de overkant van de Jordaan. Zij wisten waarom het zo heette (*Radak*).

30. En verzamelde heel het volk – Om te tellen wie er ontbrak (*Radak*).

Negentien man, behalve Asaheel – Maar was Asaheel niet één van Davids dienaren? Waarom werd hij dan apart geteld? Omdat hij evenveel waard was al zij allen (*Rasji*). Uit eerbied werd hij apart genoemd (*Radak*).

32. En zij liepen de hele nacht door – Want hij was bang voor Avner dat die hem zou doden, om het gevaar, dat Joav zijn broer zou willen wreken, te verhinderen (*Metsoedat David*).